

واحد مطالعات آماری و راهبردی دبیرخانه انجمن صنایع نساجی ایران

مروری بر روابط تجاری کشور قرقیزستان

تهیه، تنظیم و گردآوری: زینب بخشی نفوتی

- @aiti.org.ir
- 09129583657
- t.me/aiti1395
- www.aiti.org.ir
- 26200196
- info@aiti.org.ir

پاییز ۱۴۰۲

استفاده از مطالب این جزوه با ذکر مأخذ بلامانع است

ریشه‌های فرهنگی قرقیزها را در بخش‌های بالایی رود ینی سئی در کوهستان آلتای پیدا کرده‌اند. به نظر می‌رسد آنان در قرن دهم میلادی از کوهستان آلتا به کوهستان تیان‌شان مهاجرت کرده‌اند و در آنجا ساکن شده‌اند. ترکان سلجوقی و مغول‌ها تأثیر زیادی بر فرهنگ این منطقه گذاشته‌اند. قرقیزها اسلام و تیراندازی را از ترکان سلجوقی و اسب‌سواری را از سواران ترک نژاد آسیای میانه یاد گرفتند. هنوز هم سوارکاران چابکی در این کشور یافت می‌شود.

در قرن دوازدهم، با گسترش مغول، سلطه قرقیزستان به رشته کوه آلتا و کوه‌های سایان کاهش یافت. با ظهور امپراتوری مغول در قرن سیزدهم، قرقیزها به جنوب مهاجرت کردند و در سال ۱۲۰۷ به طور مسالمت آمیز بخشی از امپراتوری مغول شدند. در اوایل قرن ۱۹ میلادی، قرقیزستان تحت حکومت خانان خوقند درآمد. در سال ۱۸۷۶ قرقیزستان به امپراتوری روسیه ضمیمه شد. پس از انقلاب اکتبر، در سال ۱۹۲۶، جمهوری قرقیزستان (جزئی از اتحاد جماهیر شوروی) تشکیل شد. پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، در سال ۱۹۹۱، قرقیزستان به استقلال دست یافت.

دریاچه ایسیک کول (Issyk Kul) توقفگاهی در جاده ابریشم و مسیری برای بازرگانان، تجار و سایر مسافران از شرق دور به اروپا بود. قبایل قرقیز در قرن هفدهم توسط مغول‌ها، در اواسط قرن هجدهم توسط سلسله چینگ چین به رهبری مانچوها و در اوایل قرن نوزدهم توسط خانان ازبکستان کوکند تسخیر شدند. در اواخر قرن نوزدهم، بخش شرقی قرقیزستان امروزی، عمدتاً منطقه ایسیک کول، توسط چین از طریق معاهده تارباگاتای به طور رسمی در سال ۱۸۷۶ به امپراتوری روسیه ملحق شد. تسلط روسیه با شورش‌های متعددی روبرو شد و بسیاری از قرقیزها ترجیح دادند به کوه‌های پامیر و افغانستان نقل مکان کنند.

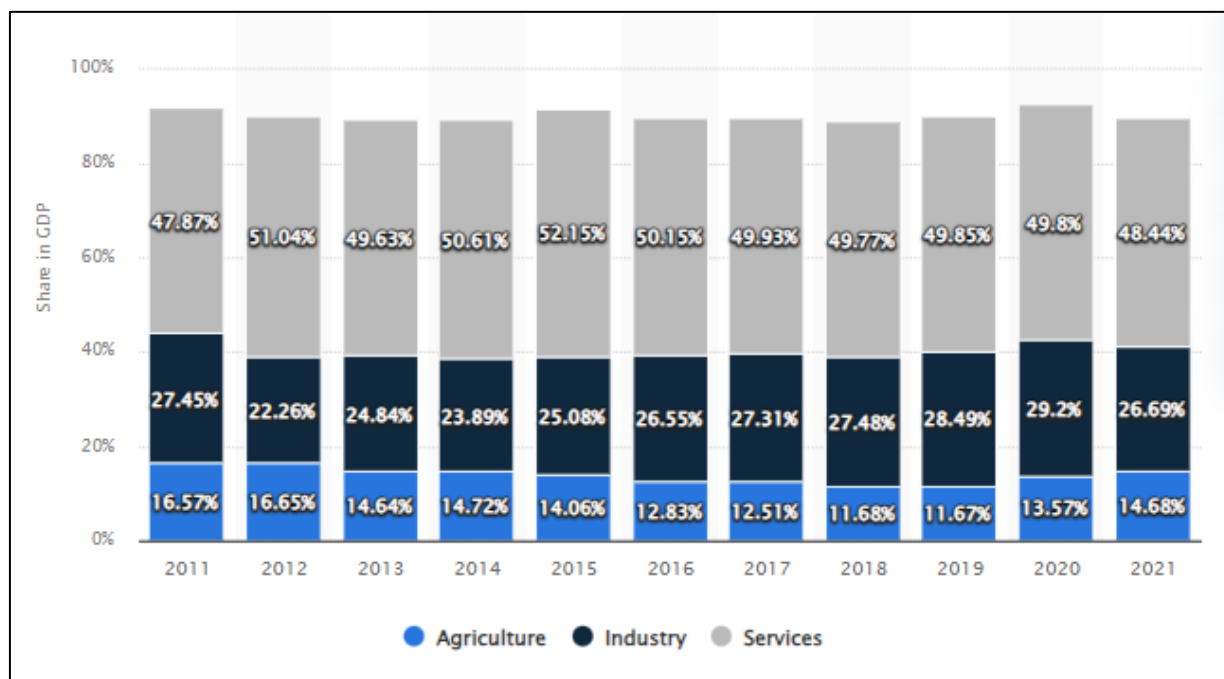
سرکوب شورش ۱۹۱۶ علیه حکومت روسیه در آسیای مرکزی باعث شد که بسیاری از قرقیزها به چین مهاجرت کنند. از آنجایی که بسیاری از گروه‌های قومی در منطقه بین دولت‌های همسایه تقسیم می‌شدند، در زمانی که مرزها متخلخل تر و مقررات کمتری داشتند. (حرکت به جلو و عقب قرقیزها بر فراز کوه‌ها اقدامی معمول بود و بنا بر اینکه در کجا زندگی بهتر تلقی می‌شد، صورت می‌گرفت. زندگی بهتر به معنای باران بهتر برای مراتع یا حکومت بهتر در زمان ظلم باشد.)

مقدمه

کشور قرقیزستان یا جمهوری قرقیزستان کشوری کوهستانی در آسیای مرکزی می‌باشد. پایتخت این کشور که بزرگترین شهر آن نیز می‌باشد، بیشکک نام دارد. این کشور از شمال با قزاقستان، از غرب با ازبکستان، از غرب با تاجیکستان و از شرق و جنوب شرقی با چین همسایه است. از نظر جغرافیایی این کشور با رشته کوه‌های پامیر و تیان‌شان محصور گشته است و دسترسی به دریا ندارد. این کشور ۱۹۹۹۵۰ کیلومتر مربع مساحت دارد که ۵۵٪ آن را زمین‌های کشاورزی، ۷٪ آن را جنگل، ۴٪ آن را آب و مابقی را سایر موارد تشکیل داده است.

این کشور نزدیک هفت میلیون نفر (۳۰۰ ۸۰۳ ۶) جمعیت دارد و شامل اقلیت‌های قوم ازبک و روس است. همچنین این کشور امپراطوری، تمدن و فرهنگ‌های متعددی را به دلیل قرار گرفتن در بخشی از جاده ابریشم تجربه کرده است. زبان رسمی این کشور قرقیزی و روسی است که زبان قرقیزی شاخه‌ای از زبان ترکی می‌باشد. پول رسمی این کشور سوم یا صوم قرقیزستان (KGS) است. نژاد مردم این کشور عمدتاً از نژاد ترک و مغول تشکیل شده است. از کل جمعیت این کشور ۵۰.۹٪ را جمعیت بانوان و ۴۹.۱٪ را جمعیت آقایان تشکیل داده است، همچنین ۶۳٪ از کل این جمعیت در روستاها زندگی می‌کنند و سایر در شهرها سکونت دارند.

براساس گزارش انتشار یافته زیر از statista در سال ۲۰۲۱ توزیع تولید ناخالص داخلی (GDP) این کشور در بخش خدمات و کشاورزی رشد یافته است و سهم این موارد ۱۴.۶۸٪ کشاورزی، سهم بخش صنعتی ۶.۶۹٪، سهم بخش خدمات ۴۸.۴۴٪ و مابقی مربوط به سهم دولت در GDP است. اندازه GDP کل این کشور در سال ۲۰۲۲، ۱۰.۹۳ میلیارد دلار اندازه گیری شده است.

شکل ۱- توزیع تولید ناخالص داخلی قرقیزستان از سال ۲۰۱۱ الی ۲۰۲۱

مقایسه شاخص تجاری و اقتصادی ایران و قرقیزستان

تجارت

از اطلاعات به دست آمده بخش تجارت و صرفنظر از بدهی‌های هر کشور در سال‌های گذشته تراز تجاری قرقیزستان منفی می‌باشد، در حالی که در ایران صادرات بیشتر از واردات بوده است و تراز تجاری مثبت است. این کشور همانند سایر کشورها در سال ۲۰۲۰ دچار شوک اقتصادی و تجاری ناشی از شیوع ویروس کرونا گردید. با آغاز جنگ میان اوکراین و روسیه، واردات این کشور از چین ۳ برابر و از صادرات آن به روسیه ۲ برابر شد که ناشی از تحریمات وارد شده از غرب به روسیه و صادرات مجدد کالاهای مورد نیاز آن به واسطه قرقیزستان بود. شاخص توسعه انسانی در سال ۲۰۲۱ برابر ۰.۶۹۲ است و کمتر از شاخص ایران که برابر با ۰.۷۷۴ است، می‌باشد.

اقتصاد

اقتصاد این کشور در برابر جنگ روسیه و اوکراین انعطاف‌پذیر بوده است و از رشد بی ثبات ۷ درصدی برخوردار گشته است. البته در زمان شیوع بیماری کرونا اقتصاد قرقیزستان به شدت تحت تاثیر قرار گرفته است و سبب گسترش فقر شد. بیشتر اقتصاد این کشور بر پایه صادرات طلا می‌باشد که ۱۰ درصد تولید ناخالص داخلی و ۳۵ درصد صادرات کل این کشور سهم دارد. در دو سال اخیر با تغییر قانون اساسی جدید از طریق انتخابات پارلمانی و ریاست جمهوری، تحولات سیاسی و حکومتی مهمی در قرقیزستان وقوع یافته است.

با رشد تولید ناخالص داخلی این کشور تولید طلا ۴۳.۱ درصد، کشاورزی ۸.۴ درصد، ساخت و ساز ۳.۶ درصد و ۳.۵ درصد خدمات رشد یافته است. بخشی از برآورده شدن تقاضا داخلی این کشور از طریق کمک روسیه با پرداخت حواله‌های مالی صورت گرفته است که ۲۵ درصد از تولید ناخالص داخلی را تشکیل می‌دهد. این حواله‌ها از طریق مهاجران قرقیزستانی که در کشورهای قزاقستان و روسیه به کارگری مشغول هستند ارسال می‌گردد. افزایش تورم ناشی از افزایش قیمت مواد غذایی و سوخت جهانی اثر منفی بر رفاه عمومی مردم قرقیزستان گذاشته است.

جدول ۱- شاخص تجاری و اقتصادی قرقیزستان

سال	واردات (میلیارد دلار)	صادرات (میلیارد دلار)	GDP (میلیارد دلار)	تورم
۲۰۱۸	۵.۲۹	۱.۸۴	۸.۲۷	۱.۵
۲۰۱۹	۴.۹۹	۱.۹۹	۸.۸۷	۱.۱
۲۰۲۰	۳.۷۲	۱.۹۷	۸.۷۸	۶.۳
۲۰۲۱	۵.۵۸	۲.۷۵	۸.۷۴	۱۱.۹
۲۰۲۲	۹.۶۳	۲.۱۹	۱۰.۹۳	۱۳.۹

منبع: World Bank

جدول ۲- شاخص تجاری و اقتصادی ایران

سال	واردات (میلیارد دلار)	صادرات (میلیارد دلار)	GDP (میلیارد دلار)	تورم
۲۰۱۸	۴۹.۳۵	۱۰۳.۴۲	۳۲۷.۹	۸
۲۰۱۹	۴۱.۸۳	۶۵.۷۲	۲۸۳.۶۵	۱۸
۲۰۲۰	۳۸.۷۶	۴۶.۹۲	۲۳۹.۷۴	۳۹.۹
۲۰۲۱	۴۸.۹۸	۷۱.۶۵	۳۵۹.۱	۳۰.۶
۲۰۲۲	۵۵.۴۵	۷۳	۳۸۸.۵۴	۴۳.۴

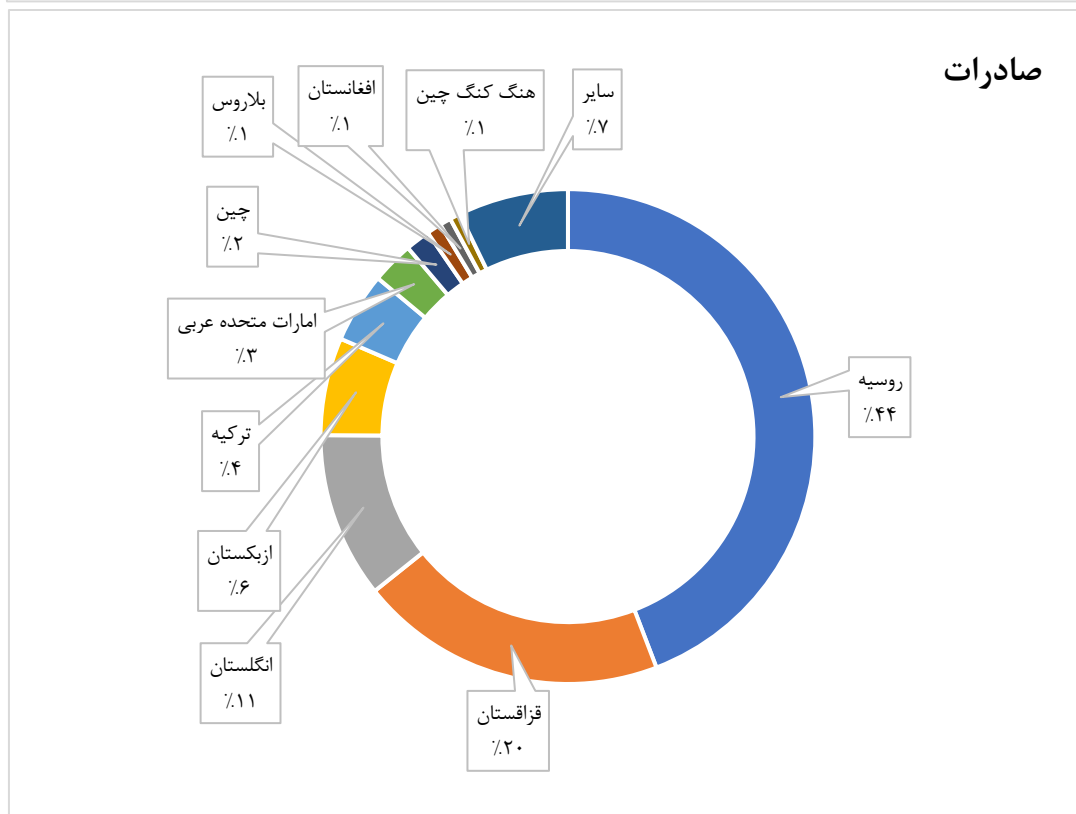
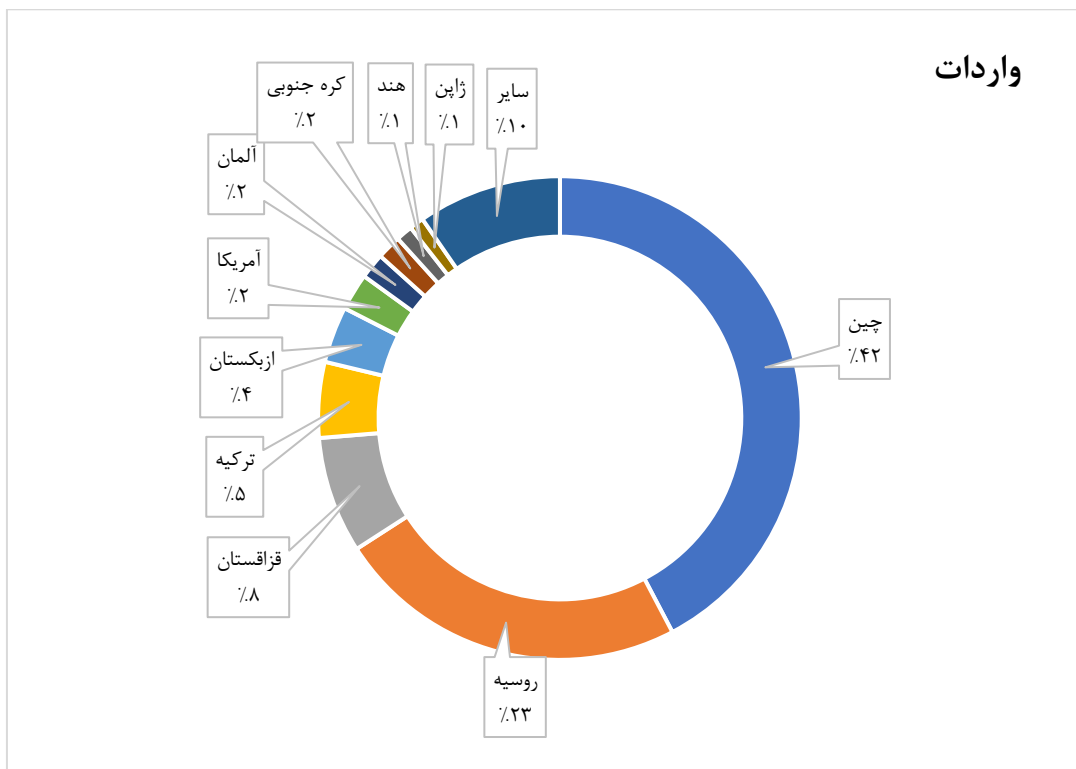
منبع: World Bank

شرکای تجاری

اطلاعات زیر مربوط به ده شریک اول تجاری قرقیزستان در بخش واردات و صادرات است که از مرکز (International ITC Trade Centre) در سال ۲۰۲۲، به همراه عمده کالاهای تجارت یافته، ارزش کالاهای نساجی تجارت یافته و درصد حجم تجارت نساجی نسبت به کل بخش آن تجارت جمع آوری و محاسبه شده است. طبق این سایت ارزش واردات قرقیزستان ۹.۶۲ میلیارد دلار در رتبه ۱۱۳ جهانی و ارزش صادرات ۲.۱۸ میلیارد دلار در رتبه ۱۴۱ جهانی است.

از عمده کالاهای وارد شده به این کشور می‌توان به کالاهای نساجی (عمدتا پوشاک)، ماشین آلات، محصولات معدنی (عمدتا نفت) اشاره نمود. در بخش صادرات عمده کالاهای صادر شده را می‌توان به محصولات نساجی (عمدتا پوشاک)، فلزات (عمدتا طلا و مس) اشاره نمود.

پنج شریک اول واردات قرقیزستان از کل واردات این کشور در سال ۲۰۲۲ به ترتیب دارای سهم: چین ۴۲.۳ درصد، روسیه ۲۳.۶ درصد، قزاقستان ۷.۷ درصد، ترکیه ۵ درصد و ازبکستان ۳.۷ درصد می‌باشند و پنج شریک اول صادرات قرقیزستان از کل صادرات این کشور دارای سهم: روسیه ۴۴.۱ درصد، قزاقستان ۲۰ درصد، انگلستان ۱۰.۸ درصد، ازبکستان ۶.۴ درصد و ترکیه ۴.۶ درصد است.

شکل ۲_شرکای تجاری قرقیزستان در سال ۲۰۲۲

جدول ۳- ده شریک اول واردات قرقیزستان در سال ۲۰۲۲

ردیف	کشور	ارزش واردات (میلیون دلار)	عمده کالا	سهم از واردات کل
۱	چین	۴۰۶۹	پوشاک، کفش، ماشین آلات الکتریکی	۴۲.۳
۲	روسیه	۲۲۷۰	نفت تصفیه شده، میله آهن، جو	۲۳.۶
۳	قزاقستان	۷۴۹	محصولات معدنی، پارچه های کشف، تنباکو، جو	۷.۸
۴	ترکیه	۴۸۷	جواهرات، پوشاک، پارچه های کشف، ماشین آلات مکانیکی	۵.۱
۵	ازبکستان	۳۶۲	پوشاک، میوه، کود	۳.۸
۶	آمریکا	۲۳۸	هوایما و هلیکوپتر، خودرو، توربین گازی	۲.۵
۷	آلمان	۱۶۴	پکیج دارو، خودرو، ابزار آلات پزشکی	۱.۷
۸	کره جنوبی	۱۵۶	وسایل آرایشی، خودرو، خودروهای ساخت و ساز	۱.۶
۹	هند	۱۰۷	پکیج دارو، پوشاک، مواد شیمیایی	۱.۱
۱۰	ژاپن	۹۲	موتور، خودرو، لاستیک و تجهیزات خودرو	۱

منبع: ITC

جدول ۴- ده شریک اول صادرات قرقیزستان در سال ۲۰۲۲

ردیف	کشور	ارزش صادرات (میلیون دلار)	عمده کالا	سهم از صادرات کل
۱	روسیه	۹۶۳	ضایعات مس و آهن، میوه خشک شده، شیشه	۴۴.۲
۲	قزاقستان	۴۳۸	شیشه، سنگ معدن فلزات، درهای پلاستیکی	۲۰.۱
۳	انگلستان	۲۳۶	طلا، توربین گازی، سرامیک	۱۰.۸
۴	ازبکستان	۱۳۹	سیمان، زغال سنگ، نفت تصفیه شده	۶.۴
۵	ترکیه	۱۰۰	پنبه، حبوبات خشک شده، نفت تصفیه شده	۴.۶
۶	امارات متحده عربی	۶۰	طلا، برد الکتریکی، کامپیوتر	۲.۸
۷	چین	۳۵	طلا، سنگ معدن مس، تنباکو	۱.۶
۸	بلاروس	۲۱	موتور خودرو، ماشین آلات برداشت، ضایعات مس	۱
۹	افغانستان	۱۶	حبوبات، نفت تصفیه شده، کودهای شیمیایی و معدنی	۰.۷
۱۰	هنگ کنگ چین	۱۵	طلا، محصولات حیوانی، نفت تصفیه شده	۰.۷

منبع: ITC

در این قسمت ده شریک اول بخش واردات و صادرات قرقیزستان در صنعت نساجی مورد بررسی قرار می‌دهیم تا دریابیم هر کدام از این کشورها چه مقدار کالای نساجی با قرقیزستان تجارت کرده‌اند و این مقدار چه سهم از تجارت نساجی و تجارت کل دارد. (آمارهای این بخش از بزرگ به کوچک به طور مجزا هم در بخش واردات و هم صادرات گردآوری شده است).

جدول ۵- واردات نساجی قرقیزستان از ده شریک اول تجاری خود در سال ۲۰۲۲

ردیف	کشور	ارزش واردات نساجی (میلیون دلار)	سهم از واردات کل	سهم از واردات بخش نساجی
۱	چین	۱۲۳۱	۱۲.۸	۷۳.۶
۲	ترکیه	۲۲۱.۷	۲.۳	۱۳.۳
۳	ازبکستان	۱۳۲.۲	۱.۴	۷.۹
۴	قزاقستان	۳۲.۱	۰.۳	۱.۹
۵	روسیه	۱۷	۰.۲	۱
۶	هند	۳.۴	ناچیز	۰.۲
۷	کره جنوبی	۳	ناچیز	۰.۲
۸	آلمان	۱.۲	ناچیز	۰.۱
۹	آمریکا	۰.۳۸۲	ناچیز	ناچیز
۱۰	ژاپن	۰.۰۶۱	ناچیز	ناچیز

منبع: ITC

جدول ۶- صادرات نساجی قرقیزستان به ده شریک اول تجاری خود در سال ۲۰۲۲

ردیف	کشور	ارزش صادرات نساجی (میلیون دلار)	سهم از صادرات کل	سهم از صادرات بخش نساجی
۱	روسیه	۳۹۲.۹	۱۸	۸۲.۷
۲	قزاقستان	۳۸.۷	۱.۸	۸.۱
۳	ترکیه	۲۵.۶	۱.۲	۵.۴
۴	ازبکستان	۵	ناچیز	۱.۱
۵	چین	۰.۶۷۸	ناچیز	۰.۱
۶	امارات متحده عربی	۰.۳۰۸	ناچیز	۰.۱
۷	بلاروس	۰.۱۴۵	ناچیز	ناچیز
۸	انگلستان	۰.۰۶۳	ناچیز	ناچیز
۹	افغانستان	۰	۰	۰
۱۰	هنگ کنگ چین	۰	۰	۰

منبع: ITC

به علت ناقص بودن اطلاعات مربوط به کشور ایران در سایت مذکور جهت بررسی تجارت ایران با قرقیزستان از اطلاعات ثبت شده در گمرک ایران مورد استفاده قرار گرفت و به شکل جدول زیر گردآوری شده است.

جدول ۷- تجارت ایران با قرقیزستان در سال ۱۴۰۱ (میلیون دلار)

تجارت	ارزش تجارت	عمده کالا	ارزش نساجی
واردات ایران از قرقیزستان	۶۹.۷۹	میوه، سبزیجات، شیشه	۲
صادرات ایران به قرقیزستان	۸.۳۵	پنبه، حبوبات، فسفریک اسید	۷

منبع: گمرک

در جدول زیر اطلاعات سایت ITC در مورد عمده کالاهای تجارت یافته قرقیزستان در سال ۲۰۲۲ گردآوری و سهم ارزش تجارت یافته هر یک از گروه‌های کالایی نسبت به کل ارزش تجارت در آن بخش (صادرات یا واردات) محاسبه گشته است.

جدول ۸- شش گروه اول کالاهای وارداتی قرقیزستان در سال ۲۰۲۲

ردیف	عمده کالا	ارزش واردات میلیارد دلار	درصد نسبت به کل واردات
۱	نفت خام ۶۱.۵٪، نفت تصفیه شده ۲۰.۴٪	۳۴.۴۳	۳۵.۱٪
۲	کامپیوتر ۹.۷٪، تجهیزات صوتی و تصویری ۹.۲٪، وسایل نیمه هادی ۵.۸٪، قطعات ماشین های اداری ۴.۶٪، تصفیه کننده هوا ۳.۶٪	۱۱.۶۶	۱۱.۹٪
۳	محصولات پزشکی ۳۹.۶٪، ترکیبات شیمیایی آلی ۲۹.۳٪، محصولات شیمیایی ۱۰.۱٪	۱۰.۲۵	۱۰.۴٪
۴	آلمینیوم خام ۱۶.۷٪، مس خالص ۱۳.۵٪، ضایعات مس ۶.۵٪، نورد آهن ۵.۶٪، صفحات آهن ۵.۶٪، ضایعات ۵.۶٪	۷.۳۲	۷.۴٪
۵	خودرو ۳۱.۹٪، کشتی مسافربری و باربری ۲۹.۴٪، موتور و تجهیزات وسایل نقلیه ۸٪	۴.۲۹	۴.۳٪
۶	پوشاک ۶۶.۳٪، کالاهای آماده ۸.۶۲٪، پارچه حلقوی ۴.۳٪	۳.۷۱	۳.۷٪

منبع: ITC

جدول ۹- پنج گروه اول کالاهای صادراتی قرقیزستان در سال ۲۰۲۲

ردیف	عمده کالا	ارزش صادرات میلیون دلار	درصد نسبت به کل صادرات
۱	پوشاک کشیاف ۴۴٪، پنبه ۲۷.۵٪، پوشاک غیر کشیاف ۱۳.۴٪	۴۷۵	۲۱.۷۸
۲	سنگ معدن فلزات با ارزش ۳۷٪، نفت تصفیه شده ۲۵٪، سیمان ۱۱.۶٪	۳۶۰.۶	۱۶.۵۴
۳	ضایعات مس ۴۰.۲٪، ضایعات آهن ۱۸.۸٪، میله آهن خام ۱۱.۲٪	۲۳۵.۶	۱۰.۸۰
۴	حبوبات خشک ۴۳.۹٪، میوه خشک ۲۸.۲٪، مغزجات ۵.۵۲٪	۱۹۹.۵	۹.۱۵
۵	تجهیزات صوتی و تصویری ۴۹.۷٪، توربین گازی ۵.۱۶٪	۱۹۷.۴	۹.۰۵

منبع: ITC

تاریخچه تولید نمد در اوراسیا به زمان گله‌داری گوسفندان و زندگی عشایری باز می‌گردد. در این دوران از نمد جهت تولید خانه‌های خود (چادرهای عشایر)، نوعی از پوشاک و برخی از اقلام مانند فرش و لحاف به عنوان جز اصلی مورد استفاده قرار می‌گرفت. امروزه این نمدها به عنوان صنایع دستی بخش آسیای مرکزی به شمار می‌آیند. از طریق طرح، رنگ و پشم مورد استفاده در هر نمد قبيله سازنده آن را می‌توان یافت. پشمی که در فصل پاییز چیده می‌شود جهت تولید نمد مورد استفاده قرار می‌گردد. فرآیند تولید نمد نشان دهنده سنت و کار مشترک مردان و زنان عشایر است که با آداب و رسوم مختلف با طرح‌هایی برگرفته از طبیعت همراه است. در تولید این محصول از رنگ‌های طبیعی مانند برگ خاکشیر، افاقیا شنی، انار، گردو و ... و برخی از رنگ‌های شیمیایی ارزان قیمت مورد استفاده قرار می‌دهند.

استفاده از نمد در طب سنتی عشایر قرقیزی نیز نقش دارد. از خیساندن نمد در آب نمک جهت بستن اعضا شکسته و از خاکستر حاصل از سوختن آن جهت ضد عفونی نمودن زخم‌های باز مورد استفاده قرار می‌گیرد. همچنین از نمد برای پیچیدن بدن فرد متوفی در زمان دفن استفاده می‌شود.

Shyrdaks (شیرداک) یکی از نمادین‌ترین منسوجات قرقیزستان است که از طریق رنگ‌های پر رنگ تشکیل دهنده آن به راحتی قابل تشخیص می‌باشد. شیرداک به صورت دو تکه نمد به هم دوخته شده و سپس بریده شده است و تشکیل شده از طرح‌های متقارن همراه با دو رنگ اصلی است. نسخه‌های صنعتی این منسوج ارزان‌تر از تولید نمونه‌های دستی آن است. شیرداک‌ها از طول عمر بالایی برخوردار هستند.

Kurak (کوراک) اقلامی هستند که از ضایعات پارچه به هم دوخته تشکیل می‌شوند. نام کوراک از کلمه "کورا" گرفته شده است که به معنای به هم دوخته شدن یا کنار هم قرار دادن قطعات جداگانه است. کوراک ممکن است کلاه، لباس کودکان، پتو برای گهواره، پرده عروسی، تشک، بالش، روکش زین، کیف یا فرش باشد. ضایعات برای انواع اقلام مهم استفاده می‌شدند. **Kyrk** نام پیراهنی است که از ضایعات ۴۰ همسایه مختلف تشکیل شده است و برای چهلمین روز پس از تولد کودک دوخته می‌شود. ضایعات سیاه و سفید پارچه در جهت ساختن نقش‌های هندسی مانند چشم حیوانات استفاده می‌گردد.

Ala kyiz (آلاکییز) نیز از نمد ساخته می‌شود و طرح‌هایی مشابه شیرداک دارد، اما از روش متفاوتی تولید می‌شود. به جای بریدن ورقه‌های بزرگ نمد، آلاکییز از لایه بندی نمد برای ایجاد یک فرش کامل ساخته می‌شود. سپس کل فرش را در آب گرم خیس کرده و رول می‌کنند تا لایه‌ها به هم بچسبند. این فرش شامل طرح‌هایی بدون مرز و ذوب شده در هم تشکیل شده است. اگرچه در مقایسه با شیرداک‌ها از استحکام و دوام کمتری برخوردار است، اما طرح‌های پیچیده‌تر و رنگارنگ‌تر هستند.

پس از استقلال قرقیزستان از اتحاد جماهیر شوروی، این کشور در تولید پوشاک توسعه یافت و توانسته است ۱۹۰ درصد از سال ۲۰۱۴ تا ۲۰۲۱ رشد پیدا کند. این بخش از صنعت قرقیزستان از کارگاه‌های کوچک و متوسط تشکیل شده است بنابراین با وجود تولیدکنندگان غیر رسمی تعداد شاغلین و بازار این بخش از نساجی قرقیزستان از برآوردهای متفاوتی برخوردار است. طبق آمار اعلام شده در سال ۲۰۱۹ جمعیت شاغلان بخش پوشاک قرقیزستان ۲۰۰ هزار نفر می‌باشد که بین ۸ الی ۸.۵ درصد نیروی کار این کشور را تشکیل می‌دهد.

از اقدامات این کشور در جهت بهبود بخش نساجی می‌توان به احداث کارخانجات تولید پوشاک در همکاری با اتحادیه توسعه بین المللی ایالات متحده آمریکا (USAID) اشاره نمود. از اهداف این سازمان به سرمایه‌گذاری جهت گسترش تولید و فروش کارخانجات، ایجاد شغل‌های بیشتر به خصوص برای مردم روستا و ایجاد فرصت صادرات به کشورهای همسایه در آینده نام برد.

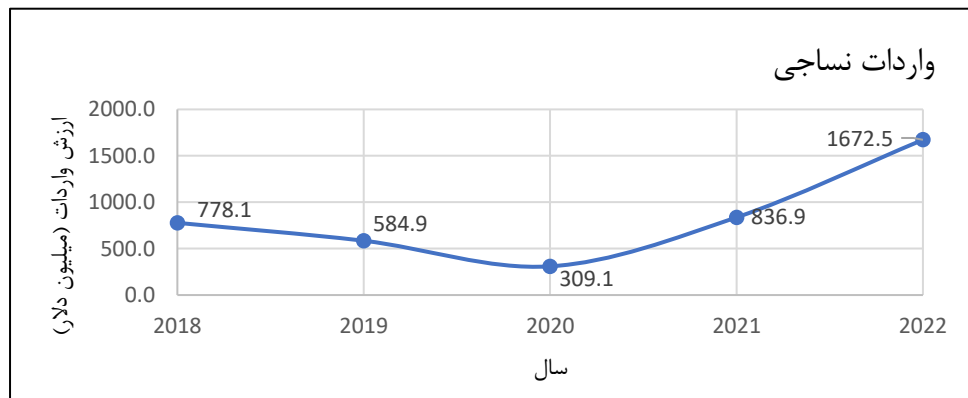
از چالش‌های بخش پوشاک قرقیزستان می‌توان به:

- هزینه بالای واردات مواد اولیه
- کمبود به کارگیری از روش‌های مدرن بازاریابی و مدیریتی
- اختلال در عملکرد اقتصاد به دلیل پراکنده شدن فساد
- عدم سرمایه‌گذاری توسط کشورهای خارجی
- اثرات تورم ناشی از کوید ۱۹ و جنگ روسیه
- عدم توانایی رقابت با سایر تولیدکنندگان پوشاک آسیایی (چین و بنگلادش)

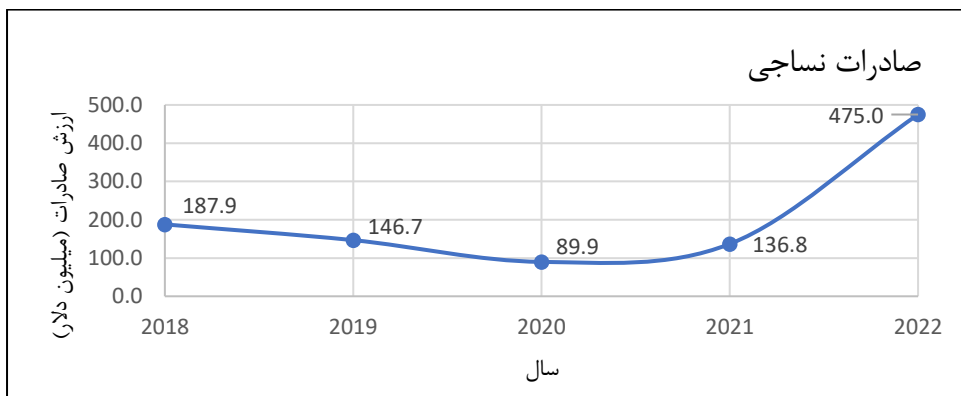
نام برد.

تجارت نساجی

اطلاعات به دست آمده زیر از سایت ITC از سال ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۲ میلادی مربوط به بخش نساجی و پوشاک از کد تعرفه ۵۰ الی ۶۳ هم در واردات و هم در صادرات جمع آوری گردید. طبق آمار به دست آمده، از سال ۲۰۲۰ تجارت بخش نساجی قرقیزستان با رشد چشمگیری همراه بوده است. همچنین این صنعت بعد از شیوع ویروس کرونا توانسته است به خوبی ضعف‌های خود را برطرف نماید. در سال ۲۰۲۲ ارزش واردات نساجی ۱۶۷۲.۵ میلیون دلار و در بخش صادرات به ارزش ۴۷۵ میلیون دلار بوده است.

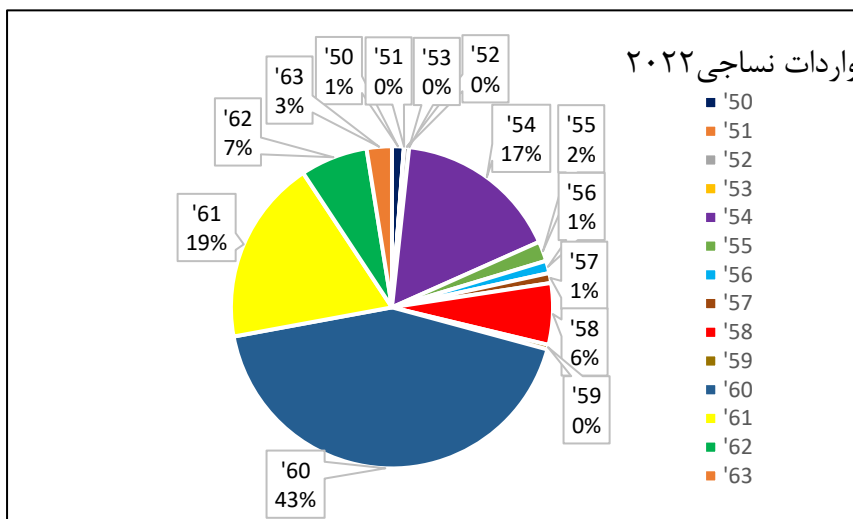

شکل ۳- ارزش واردات نساجی قرقیزستان از سال ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۲ میلادی

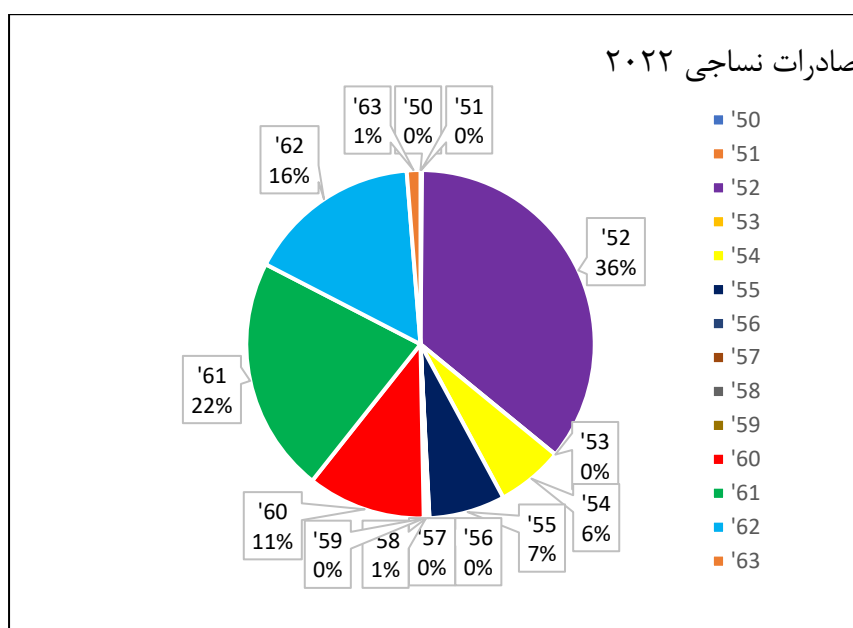

شکل ۴- ارزش صادرات نساجی قرقیزستان از سال ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۲ میلادی

طبق نمودار زیر توزیع سهم هر یک از گروه‌های کالایی بخش نساجی در تجارت قرقیزستان گردآوری شده است. در بخش واردات گروه کالای ۶۰ (پارچه‌های کشباف) با ۴۳٪، ۶۱ (پوشاک کشباف) با ۱۹٪، ۵۴ (الیاف فیلامنتی) با ۱۷٪ و ۵۴ (متشکل از فیلامنت‌های مصنوعی) سهم را دارا می‌باشد. در بخش صادرات گروه کالای ۵۲ (پنبه) با ۳۶٪، ۶۰ (پارچه‌های کشباف) با ۴۳٪ و ۶۱ (پوشاک کشباف) با ۱۹٪ بیشترین سهم را دارا می‌باشد.

شکل ۵- توزیع کد تعرفه‌های گمرکی بخش واردات نساجی قرقیزستان در سال ۲۰۲۲

شکل ۶- توزیع کد تعرفه‌های گمرکی بخش صادرات نساجی قرقیزستان در سال ۲۰۲۲

در جداول زیر همان طور که در بالا ذکر شد، عمده کالاهای وارد و صادر شده قرقیزستان در بخش نساجی از سایت ITC گردآوری شده است. در این جداول گروه کالاهای نساجی و زیر گروه‌های هر کدام که در تجارت قرقیزستان سهم بزرگی داشته‌اند به همراه ارزش تجارت در ۴ سال میلادی اخیر و عمده شرکای تجاری آن کالا و سهم هر کشور در سال ۲۰۲۲ گردآوری شده است. جدول ۱۰ شامل اطلاعات مذکور در بخش واردات و جدول ۱۱ شامل این اطلاعات در بخش صادرات است. با توجه به جداول در بخش واردات شرکای تجاری اول شامل چین و ترکیه و در بخش صادرات عمدتاً روسیه و مابقی قزاقستان و سایر کشورها می‌باشد.

جدول ۱۰- عمده کالاهای وارداتی گروه نساجی قرقیزستان

مبدا وارداتی	ارزش واردات (میلیون دلار)				سهم از گروه کالا در سال ۲۰۲۲	گروه کالا	کد تعرفه	
	۲۰۲۲	۲۰۲۱	۲۰۲۰	۲۰۱۹				
چین ۷۸.۵٪، ترکیه ۸.۹٪	۷۱۷.۲	۲۳۱.۶	۴۷.۳	۶۹.۹	۷۵.۲٪	پارچه کشاف به پهنای حداکثر ۳۰ سانتی متر	۶۰۰۴	۶۰
					۱۴.۲٪	پارچه کشاف به پهنای بیشتر از ۳۰ سانتی متر	۶۰۰۲	
چین ۹۲.۳٪، ترکیه ۵.۴٪	۵۳۹.۱	۱۴۹.۸	۶۱.۲	۲۵۴.۱	۶۷.۷٪	کفش با تخت پلاستیک و کائوچو و رویه از مواد نساجی	۶۴۰۴	۶۴
					۲۴.۹٪	کفش با تخت و رویه بیرونی پلاستیک و کائوچو	۶۴۰۲	
چین ۴۸.۶٪، ترکیه ۳۰.۹٪، ازبکستان ۱۵.۳٪	۳۱۱.۲	۲۶۹.۴	۵۸	۱۴۴.۳	۱۵.۱٪	سایر پوشاک کشاف	۶۱۱۴	۶۱
					۱۴.۵٪	پیراهن، پولیور، جلیقه کشاف	۶۱۱۰	
چین ۹۸.۲٪، ترکیه ۰.۸٪	۲۷۸	۸۴	۴۷.۸	۵۱.۴	۷۶.۷٪	پارچه تاری پودی	۵۴۰۷	۵۴
					۱۸.۲٪	پارچه تاری پودی	۵۴۰۸	
چین ۷۰.۹٪، ترکیه ۲۰٪	۱۱۳.۱	۹۵.۲	۳۲.۸	۶۸	۱۹.۹٪	لباس زیر زنانه کشاف	۶۲۱۲	۶۲
					۱۷٪	لباس به صورت دست(ژاکت، شلوار (... مردانه	۶۲۰۳	

منبع: ITC

جدول ۱۱- عمده کالاهای صادراتی گروه نساجی قرقیزستان

مقاصد صادراتی	ارزش صادرات (میلیون دلار)				سهم از گروه کالا در سال ۲۰۲۲	گروه کالا	کد تعرفه
	۲۰۲۲	۲۰۲۱	۲۰۲۰	۲۰۱۹			
روسیه ۷۸.۳٪، ترکیه ۱۵٪	۱۶۹.۹	۳۴.۴	۲۶.۹	۳۶.۶	۴۹.۷٪	نخ پنبه	۵۲۰۵
					۲۸.۲٪	پارچه تاری و پودی پنبه	۵۲۰۹
					۲۲٪	الیاف پنبه	۵۲۰۱
روسیه ۸۱٪، قزاقستان ۱۸.۵٪	۱۰۴	۶۳.۷	۴۴.۳	۷۳.۸	۲۱.۲٪	پراهن، پلیور، جلیقه کشباف	۶۱۱۰
					۱۷٪	لباس زیر و لباس حوله ای زنانه	۶۱۰۸
روسیه ۷۸.۳٪، قزاقستان ۲۰.۱٪	۷۶.۶	۲۰.۵	۱۳.۷	۲۵.۱	۲۴.۶٪	لباس به صورت دست زنانه	۶۲۰۴
					۲۴.۳٪	گرمکن و لباس ورزشی	۶۲۱۱
روسیه ۹۲.۴٪، قزاقستان ۵.۹٪	۵۳.۴	۷.۲	۳.۸	۴۱.۷	۳۴.۷٪	کفش با تخت و رویه بیرونی پلاستیک	۶۴۰۲
					۳۴.۳٪	کفش با تخت پلاستیک یا چرم و با رویه بیرونی چرم	۶۴۰۳
روسیه ۹۶.۴٪، ازبکستان ۳.۲٪	۵۲.۱	۰.۸	۰.۱	۰.۲	۹۷.۱٪	پارچه کشباف تاری با حداکثر ۵ درصد نخ الاستان	۶۰۰۴
					۱.۸٪	پارچه کشباف تاری	۶۰۰۵

منبع: ITC

واردات ماشین آلات قرقیزستان

باتوجه به آمارهای به دست آمده از سایت ITC در سه سال میلادی اخیر، عمده واردات ماشین آلات نساجی توسط قرقیزستان از کشورهایی مانند چین، ترکیه و ازبکستان بوده است. باتوجه به ارزش واردات ثبت شده ملاحظه می‌گردد، بیشتر تمرکز قرقیزستان بر روی تولید انواع پارچه و ملزومات تکمیل یک خط تولید پارچه بوده است و درحالی که از تمرکز بخش نساجی بر روی تولید الیاف، تولید لایه بی‌بافت، تکمیل و رنگرزی از موارد کاسته شده است.

جدول ۱۲- ارزش واردات ماشین آلات نساجی قرقیزستان برحسب میلیون دلار

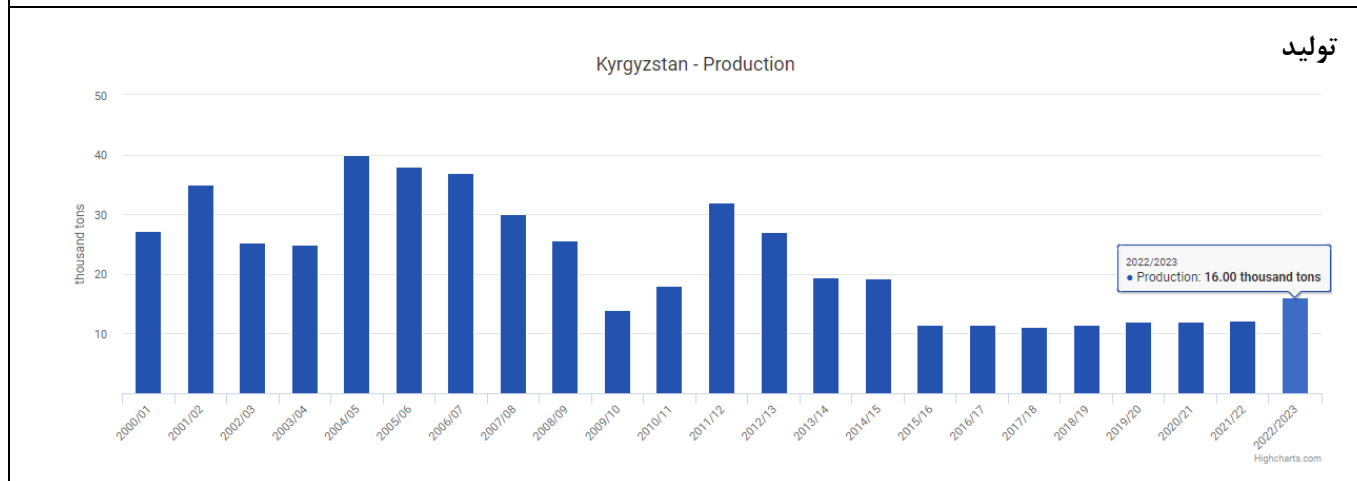
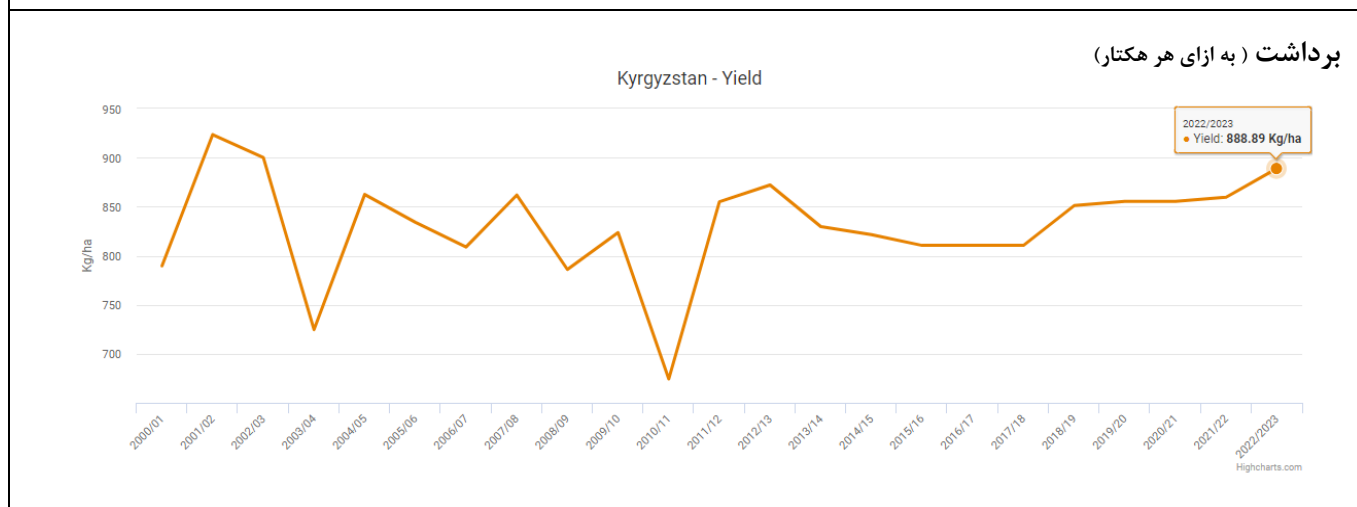
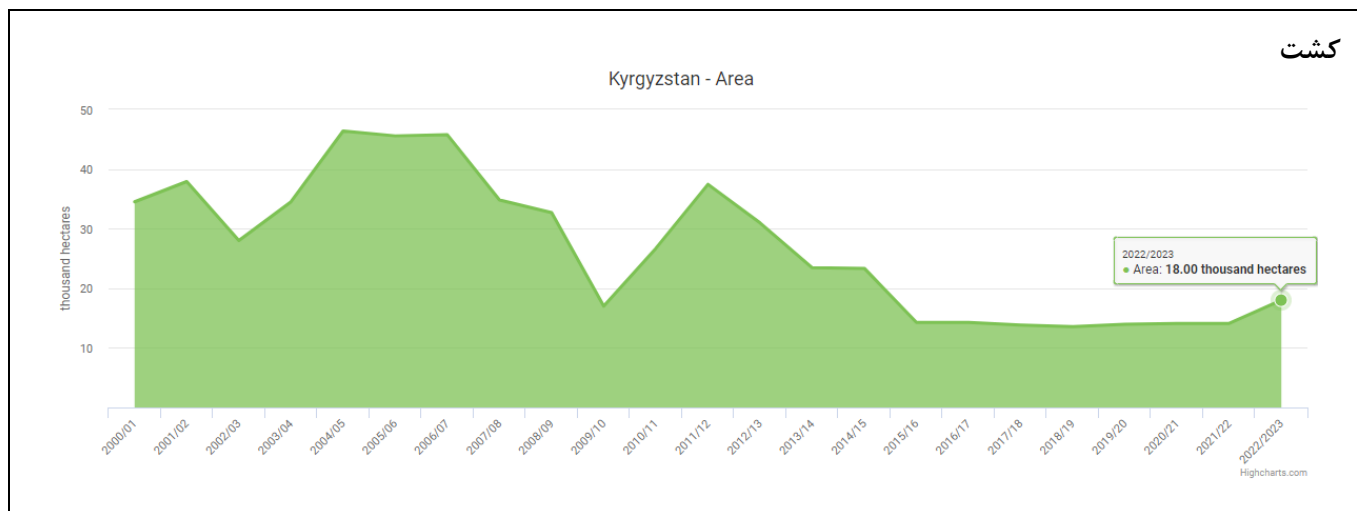
کشور صادرکننده	ارزش واردات (میلیون دلار)			تعریف	کد تعرفه
	۲۰۲۲	۲۰۲۱	۲۰۲۰		
چین، ازبکستان، کره جنوبی	۹۷	۱۶	۱۰۵	ماشین آلات ذوب ریزی، کشش، تکسچرایزینگ و برش الیاف مصنوعی	۸۴۴۴
ترکیه، چین، ازبکستان	۱۰۳۲	۱۳۵۰	۹۱	ماشین آلات ریسندگی، تابندگی و سایر ماشین آلات تولید نخ	۸۴۴۵
ترکیه، انگلستان، چین	۲۷۱	۹۹	۱۳۳	ماشین آلات بافندگی تاری و پودی	۸۴۴۶
چین، ژاپن، ازبکستان	۹۵۲	۲۹۵	۳۱۴	ماشین آلات بافندگی حلقوی	۸۴۴۷
پرتغال، آلمان، چین	۶۱۳	۲۰۹	۹۰	قطعات، ملزومات، ماشین آلات و دستگاه های کمکی برای ماشین آلات نساجی	۸۴۴۸
چین، ازبکستان، ترکیه	۱۲۴	۴۷۴	۵۲۷	ماشین آلات تولید و تکمیل منسوجات بی بافت و نمدی	۸۴۴۹
چین، ترکیه، ایتالیا	۲۳۸۶	۱۱۰۹	۱۳۲۰	ماشین آلات پاک کردن، چلانیدن، آغشته کردن و اندودن، خشک کردن، پرس کردن، اتو کردن، آهار زدن، رنگ کردن، پیچیدن، باز کردن، تا کردن و ...	۸۴۵۱

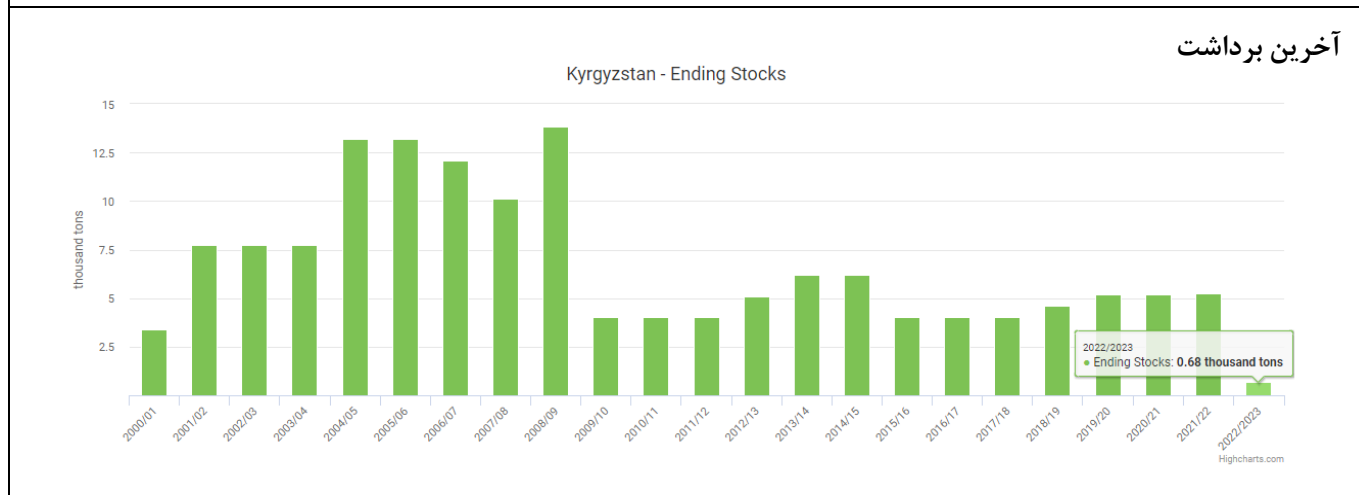
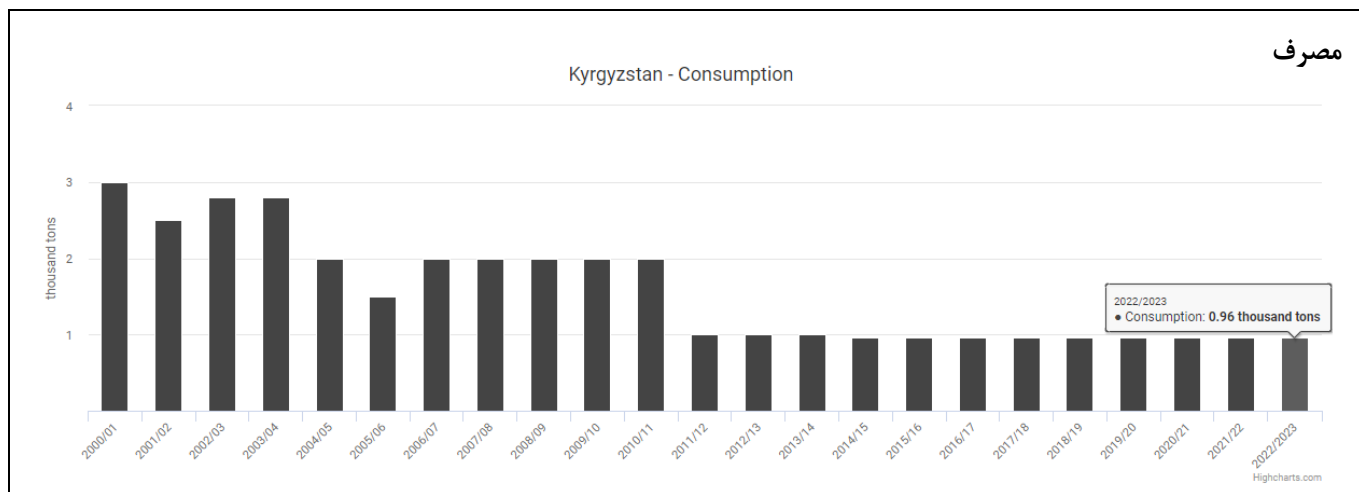
منبع: ITC

پنبه قرقیزستان

قرقیزستان کشوری است با درآمد متوسط رو به پایین با اقتصادی است که تحت سلطه استخراج مواد معدنی، کشاورزی و متکی به حواله‌های ارسالی از شهروندان شاغل در خارج از کشور است. تولید پنبه یکی از محصولات اصلی کشاورزی و تجاری قرقیزستان است. قرقیزستان دارای آب و هوایی با تابستان‌های بسیار گرم و زمستان‌های بسیار سرد است بنابراین دوره زمانی کشت پنبه و سایر پوشش‌های گیاهی بسیار کوتاه می‌باشد. طبق گزارش سرویس کشاورزی خارجی ایلات متحده آمریکا (USDA)، ۴۹٪ از کل پنبه در شهر اوش، ۳۴٪ در شهر جلال آباد و ۱۶٪ در شهر باتکن تولید می‌شود.

جدول ۱۳- روند کشت، برداشت، تولید، مصرف و آخرین برداشت در طی سال ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۳ میلادی

منبع : cotton portal

مراودات تجاری ایران و قرقیزستان

با توجه به اطلاعات به دست آمده از گمرک ایران، مراودات تجاری با قرقیزستان در بخش نساجی چندان نمی باشد. فاصله جغرافیایی، تحریم ها، دستیابی قرقیزستان به بازارهای بزرگ نساجی کشورهای همسایه خود از جمله چین علی بر کم بودن میزان تجارت این دو کشور در این بخش از صنعت می باشد. میزان واردات نساجی ایران از قرقیزستان ۲۰۵۹ هزار دلار بوده است که تنها شامل گروه ۵۲ (عمدتا الیاف پنبه) است. در بخش صادرات نساجی به قرقیزستان میزان صادرات ۷۰۰۴ هزار دلار بوده است که عمده تجارت از گروه کالاهای گروه ۵۷ (عمدتا فرش) و گروه ۶۳ (عمدتا کیسه های بسته بندی و پتو) بوده است.

جدول ۱۴- وزن و ارزش واردات نساجی ایران از قرقیزستان (هزار دلار)

کد تعرفه	۱۳۹۸		۱۳۹۹		۱۴۰۰		۱۴۰۱		واردات ایران
	وزن	ارزش	وزن	ارزش	وزن	ارزش	وزن	ارزش	
۵۰	۲۸	۳۹۷	۰	۰	۰	۰	۰	۰	ابریشم
۵۲	۴۷۲	۸۷۶	۶۶.۴	۱۲۶	۱۰۹.۹	۲۰۱	۷۵۲.۶	۲۰۵۹	پنبه

منبع : گمرک

جدول ۱۵- وزن و ارزش صادرات نساجی ایران به قرقیزستان (هزار دلار)

۱۴۰۱		۱۴۰۰		۱۳۹۹		۱۳۹۸		کد تعرفه	صادرات ایران
ارزش	وزن	ارزش	وزن	ارزش	وزن	ارزش	وزن		
۴۷.۷	۳۸.۱	۰	۰	۱.۵	۱.۲	۰	۰	۵۴	الیاف مصنوعی یکسره
۵۴۰.۷	۶۴۹	۳۰.۷	۴۱۸	۶۸.۲	۶۳.۷	۲۰۶.۱	۱۳۴	۵۵	الیاف مصنوعی منقطع
۲۲۱.۴	۱۳۸.۱	۷۲.۵	۵۸.۵	۳۱.۳	۲۵	۵۲.۷	۴۲.۷	۵۶	منسوجات بی بافت
۳۸۱.۰	۶۷۶.۵	۳۳۲۲	۵۰.۵	۱۵۹۳	۲۸۷.۲	۳۲۲۸	۵۳۸.۲	۵۷	فرش و کفپوش
۱۵.۳	۳	۴۱.۶	۱۰.۴	۱۲.۱	۳.۱	۰	۰	۵۸	پارچه تاری و پودی
۵۲.۸	۵۴.۱	۳۱.۵	۲۷.۲	۲۲.۱	۱۹.۷	۱.۶	۱.۳	۵۹	منسوجات صنعتی
۶۸۳.۱	۶۹.۴	۴۳۳	۴۳.۳	۷۶۴.۵	۸۱	۱۲۲	۱۲۲.۶	۶۱	پوشاک کشباف
۱۷.۳	۷.۴	۰	۰	۰.۸۸	۱	۰	۰	۶۲	پوشاک غیر کشباف
۱۵۷۵.۵	۸۵۶.۱	۱۲۳۶	۷۸۴.۱	۶۹۸.۳	۴۹۳.۹	۲۹۶.۲	۲۰۸.۴	۶۳	سایر منسوجات آماده
۴۱	۱۴.۸	۱۶.۱	۴.۸	۲.۷	۱.۸	۲۰.۶	۱۱.۹	۶۴	کفش

منبع: گمرک

منابع:

- ۱ <https://intracen.org/>
- ۲ <https://www.cottonportal.org/>
- ۳ <https://www.worldbank.org/en/home>
- ۴ <https://www.irica.ir/>
- ۵ <https://www.rferl.org/a/ukraine-war-kyrgyzstan-trade-russia/۳۲۲۷۷۴۳۸.html>
- ۶ <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/http://documents۱.worldbank.org/curated/en/۰۹۹۵۴۵۵۱۰۱۲۲۲۴۰۹۲۱/pdf/IDU۰۱۴۳۱۰۰ab۰cdf۰۴۳e۹۰۹f۶a۰c۰۲ca۱۶۳cbab.pdf>
- ۷ <https://www.advantour.com/kyrgyzstan/culture/textiles.htm>
- ۸ <Chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://digitalcommons.unl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=۱۰۱۵&context=tsaconf>
- ۹ <https://about.cotonea.de/en/bio-baumwolle/projekt-kirgistan/>
- ۱۰ https://ipad.fas.usda.gov/cropexplorer/cropview/comm_chartview.aspx?fattributeid=۱&cropid=۲۶۳۱۰۰۰&sel_year=۲۰۲۱&startrow=۱&ftypeid=۴۷®ionid=stans&cntryid=KGZ&nationalGraph=False
- ۱۱ <https://www.trade.gov/country-commercial-guides/kyrgyz-republic-garment-manufacturing>
- ۱۲ <https://garment.dony.vn/top-list-garment-manufacturing-companies-in-kyrgyzstan/>